

1613 ceret; licet eodem tempore acrius in copias cogendas incumbere, neque Mendoza quidquam ad exercitum augendum prae-termitteret, nuper ex Neopolitano regno Hispanis militibus receptis. Quæ sane haud exigua suspicione Principum animos repleverant, quoniam, concordia iacta, tot belli apparatus dirigerentur: plerisque Caroli Hispanorumque sociatis armis Italiæ quietem turbendam; aliis turbinem in ditiones Venetas disjiciendum arbitrantibus. Quæ Senatum permovere, ne imperii subjectorumque patrocínio defuisse videretur, ut duo peditum millia eorum, quos *moschettos* vocant (est id fistulæ ferreæ amplioris formæ genus) a decem præfectis conscribi, ac reliquis copiis adjici; Priolumque, cum summo imperio legatum, qui nondum discesserat, in continentem proficisci juberet. Sed tandem tertio kalend. julii Carolus Trinum, atque exinde alia oppida Mantuano restituit; in id pactionibus scripto exaratis, in quibus summi Pontificis ac Cæsaris mentio fiebat; Maximique Bretinori Episcopi; nec non Francisci Castilionei, Cæsaris procuratoris, nomina inscripta fuerant. Ea oppida apparatu bellico penitus exhaustis, tormenta bellica asportasse, abstulisse, Carolus ferebatur. Oppidis restitutis, Galli, qui in Italiam venerant, in Galliam revertuntur. Copiæ, quas in Italiæ finibus a Laodigherio coactas fama retulerat, dimissæ, non absque bellicosissimæ Gallicæ gentis nota, quod Principi arcta necessitudine Regi juncto afflictis rebus, difficillimo tempore, opem non tulisset; atque eorum, quæ superioribus ætatibus in Italia præclara gesserat, oblita penitus videretur. Florentini quoque, qui Francisci Medicei, Magni Ducis fratris, Cardinali militaverant, in Hetruriam sunt profecti. Philippus vero, qui Victorium, Allobrogum Principem, Barcinone delatum, Cæsareæ Augustæ subsistere jusserat, ac nisi prius patrem, quæ Mantuano ademerat, restituisse cognovisset, ad suum conspectum admittere noluerat; tandem, cum Carolum obtemperasse, intelligeret, Madritum profectum humaniter, uti ex sorore nepotem, excepit.

Saba-
dus Man-
ruano dem-
pra oppida
restituit.

Ceterum, quod sæpe contingit, ut e favillis, quæ extinctæ credebantur, major incendii flammarumque acrior vis interdum erumpat, id in hisce inter Sabaudum ac Mantuanum diffidiis acci-